

Beslisnota voor de raad

Datum 19 mei 2013
Ons kenmerk SZ1305-0010

Onderwerp Meedoen mogelijk maken, kadernota participatiewet
Versienummer 1

Portefeuillehouder F.M. van As

Informant S. Bruns/F.Borchers
Eenheid/Afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid, beleid, advies en control
Telefoon 4057/5127
Email s.bruns@zwolle.nl/f.borchers@zwolle.nl
Bijlagen 1. Meedoen mogelijk maken, kadernota participatiewet

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. De kadernota participatiewet “Meedoen mogelijk maken” vast te stellen en daarmee de volgende uitgangspunten te hanteren:
2. Iedereen die een beroep doet op de gemeenschap zet zich naar vermogen in om weer zelf in het levensonderhoud te kunnen voorzien. En als dit langdurig niet mogelijk is, zet zich naar vermogen in voor zijn/haar ontwikkeling en voor de gemeenschap.
3. We zetten de zelfredzaamheid van de burger centraal en dit vraagt om een andere aanpak:
 - Regie bij de burger
 - Ondersteuning op maat
 - Eén aanpak per huishouden
 - Wijkgericht
4. Tijdelijke dienstverbanden in de WSW worden na 1-1-2014 niet meer omgezet in vaste dienstverbanden. Alle WSW-medewerkers met een vast dienstverband op 1-1-2014 behouden alle rechten en plichten conform CAO-WSW.
5. Het ongedeeld Participatiebudget kent geen doeluitkering (per medewerker) voor de WSW. We spreken daarom een reële inkoopprijs met de uitvoeringsorganisatie af in plaats van een tekortfinanciering achteraf.
6. De gemeente (ambtelijke organisatie) heeft ook zelf als werkgever een maatschappelijke verantwoordelijkheid en een voorbeeldfunctie hierbij. Waar wij onze partners (werkgevers) in de stad aanspreken op hun sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid, nemen we die zelf ook.

Datum 19 mei 2013
Ons kenmerk SZ1305-0010

Inleiding

We kunnen er niet omheen, de weg naar de Participatiewet is zeer wisselvallig. Zwolle wil graag proactief acteren maar dit blijkt in de huidige tijd vrijwel onmogelijk. Eerst discussies over de Wet werken naar vermogen (WWNV) in 2011 en begin 2012, de val van het kabinet en controversieel verklaren van de WWNV in april 2012, het Lente akkoord met nieuwe bezuinigingen en dan de Participatiewet....dachten we.

Terwijl de Participatiewet bij de Raad van State ligt, wordt een Sociaal Akkoord gesloten dat alles weer achterhaalt. Hoe de Participatiewet er exact uit gaat zien is dus nog steeds niet te voorspellen. Het is wel een feit dat het uiteindelijk de huidige Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en (delen van) de Wajong gaat vervangen.

Volgens het Ministerie is de ingangsdatum nu 1-1-2015.

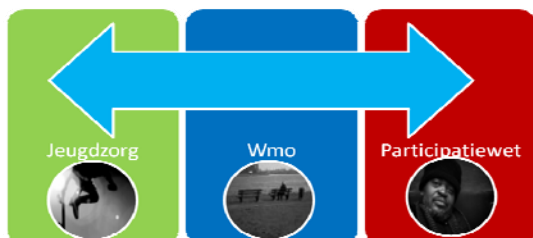
Daarnaast is duidelijk dat de veranderende wetgeving gepaard gaat met bezuinigingen op de beschikbare Rijksmiddelen. Er komt een ongedeelde participatiebudget dat fors lager is dan voorheen. Ook bij het begeleiden en beschutten werken voert het Rijk forse bezuinigingen door. Het moet anders en met minder geld.

In de informatienota Spoorboek sociaal domein (18 maart 2013) hebben we aangegeven de Visie sociaal domein "Werken vanuit vertrouwen" in een aantal kaders uit te werken vanuit een integrale werkwijze. We beleggen daarmee de dwarsverbanden tussen de nieuwe wetten: de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.

De kadernota participatiewet "Meedoen mogelijk maken" is één van de genoemde kaders waarin wij de uitgangspunten neerleggen voor de uitvoering van de taken op dit terrein binnen het brede Sociaal Domein. Indien wetgeving het noodzakelijk maakt zullen we pragmatisch het beleid van de gemeente Zwolle hierop aanpassen.

Werken vanuit vertrouwen

De visie sociaal domein Werken vanuit vertrouwen (december 2012) is de basis om de verdere invulling van de veranderingen in het sociaal domein vorm te geven. In deze visie hebben we vastgelegd dat we de decentralisaties in samenhang vormgeven onderling en met al bestaande taken. Voor het raadplegen van de visie verwijzen we naar www.zwolle.nl/sociaaldomein

Iedereen doet mee

In Zwolle hanteren we het uitgangspunt dat iedereen mee doet. Een groot deel van de inwoners van Zwolle redt zichzelf en beschikt over voldoende zelforganiserend vermogen om tegenslagen op te vangen. Waar mensen dit niet kunnen, bieden we ondersteuning gericht op zelfredzaamheid. We doen daarin wat nodig is.

Datum 19 mei 2013
Ons kenmerk SZ1305-0010

We spelen in op initiatieven in de stad en waarderen en stimuleren actieve deelname van inwoners. We mobiliseren de kracht van inwoners van Zwolle en delen onze verantwoordelijkheid als overheid met inwoners en met mensen en organisaties met binding met Zwolle.

We krijgen er op sociaal gebied de komende jaren veel taken bij. Zwolle wordt verantwoordelijk voor bijna alle maatschappelijke ondersteuning van de eigen inwoners op het gebied van inkomen, werk, het kunnen voeren van een huishouden. Kortom; we dragen bij aan de mogelijkheid van mensen hun leven zelfstandig vorm te geven.

Integrale aanpak via team in de wijk

Hoe wij dat organiseren hebben we in belangrijke mate zelf in de hand. We realiseren een samenhangende en effectieve ondersteuningsstructuur voor inwoners die zich (tijdelijk) niet vanzelf redden. Dit doen we door:

- Inwoners met vragen om ondersteuning krijgen een integrale benadering;
- Er zijn in Zwolle Sociale Wijkteams waar mensen terecht kunnen met ondersteuningsvragen. In buurten waar een extra opgave ligt gaan we daarbij actief 'er op af'.

In het spoorboek sociaal domein (raad 18 maart 2013) hebben we aangegeven de visie sociaal domein in een aantal kaders uit te werken die deze integrale werkwijze belegd. We spreken daarbij van het beleggen van de dwarsverbanden.

De dwarsverbanden

Onze inwoners die tijdelijk ondersteuning nodig hebben, kunnen we straks bedienen met een drietal clusters van diensten en we beleggen de vorm het sociale wijkteam:

1. Kader "Langer zelfstandig leven en opgroeien", kader ambulante diensten in en aan huis.
2. Kader Dagbesteding "ondersteuning van kwetsbare inwoners met dagbesteding en bijzonder werk".
3. Kader 24 uur verblijf: we komen in het najaar bij de raad met een kader hiervoor.
4. Sociale wijkteams: de ontwikkeling van het sociale wijkteam als de vorm waarin we bewoners direct en integraal kunnen ondersteunen.

Kader Participatiewet

Daarnaast bieden we bij deze de raad het Kader Participatiewet aan. De Participatiewet heeft altijd veel vragen opgeroepen. Door deze in een kader te beleggen is er richting om de dwarsverbanden in het sociaal domein te kunnen beleggen.

In dit kader schetsen we de uitgangspunten voor de ondersteuning als het meedoen van inwoners op het terrein werk en inkomen. Wij willen deze ondersteuning zo dicht mogelijk bij de inwoner brengen en de ondersteuning in samenhang organiseren. Dit betekent dat wij bij het inzetten van ondersteuning aansluiten bij diensten in en om huis, komen tot een samenhangend geheel aan vormen van dagbesteding en beschut werken en aansluiten bij de sociale wijkteams. Hierdoor gaat de

Datum 19 mei 2013
Ons kenmerk SZ1305-0010

ondersteuning op het terrein van werk en inkomen integraal onderdeel uitmaken van de ondersteuning binnen het Sociaal Domein.

Beoogd effect

Iedereen doet mee in Zwolle. Wij vinden dat ieder mens waarde heeft, ongeacht zijn of haar maatschappelijke positie. Het is belangrijk erbij te horen, mee te tellen in de samenleving. In principe op eigen kracht, maar waar nodig met (tijdelijke) ondersteuning.

- Alle Zwollenaren die kunnen werken, werken naar vermogen.
- Alle Zwollenaren die (tijdelijk) niet kunnen werken zetten zich, door maatschappelijk te participeren, in voor hun eigen ontwikkeling en die van de stad.

Argumenten

1. *De kadernota past binnen de visie op het sociaal domein; Werken vanuit vertrouwen.* De visie op het sociaal domein (december 2012) is de basis om de verdere invulling van de veranderingen in het sociaal domein vorm te geven. In deze visie hebben we vastgelegd dat wij de decentralisaties in samenhang vormgeven onderling en met al bestaande taken. In Zwolle werken wij vanuit de visie waar:
 - participatie centraal staat; mensen kunnen meedoen aan de samenleving;
 - de regie bij de inwoner ligt;
 - de focus op het hele huishouden ligt;
 - de ondersteuning op maat is samengesteld;
 - de ondersteuning zo dicht mogelijk bij de inwoners (in de wijk) is geregeld.
2. *Het is noodzakelijk om de ondersteuning anders te organiseren.*
Het moet effectiever, efficiënter en daarmee ook goedkoper. Daarbij wordt de noodzaak tot samenwerken met werkgevers, UWV, sociale werkbedrijven, maatschappelijke instellingen groter. We gaan op zoek naar nieuwe initiatieven en ondersteunen ideeën uit de gemeenschap.
3. *Het is noodzakelijk om nu keuzes te maken om straks zoveel mogelijk inwoners te kunnen ondersteunen.*
Het niet omzetten van tijdelijke dienstverbanden in de WSW naar vaste dienstverbanden met ingang van 1-1-2014, heeft tot gevolg dat er straks meer middelen beschikbaar zijn waarmee een groter deel van de doelgroep ondersteund kan worden. Ofwel als de tijdelijke dienstverbanden worden omgezet in vaste dienstverbanden dan legt dit een te zware druk op de beschikbare middelen.
4. *Goed voorbeeld, doet goed volgen.*
Wij spreken werkgevers aan op hun sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Als werkgever kunnen wij zelf hierin een voorbeeldfunctie vervullen. Dit betekent dat wij kiezen voor een personeelsbeleid dat actief personen met een arbeidshandicap of achterstand op de arbeidsmarkt werft en werk biedt.

Datum 19 mei 2013
Ons kenmerk SZ1305-0010

Risico's

De participatiewet is nog volop in ontwikkeling. Het Sociaal Akkoord is gesloten, maar een en ander moet nog nader worden uitgewerkt en worden vertaald in de wetgeving. Uitgangspunt is dat per 1 januari 2015 de participatiewet van kracht is. De gevolgen van het Sociaal Akkoord van 11 april 2013 zijn bij het schrijven van deze nota onvoldoende helder om er concreet rekening mee te houden. Medio april 2013 zijn de gesprekken gestart tussen de VNG met de werkgevers en de vakbonden over de uitvoering en de implementatie van dit akkoord. Zodra hiervan de eindresultaten duidelijk zijn, gaan wij deze meenemen en verwerken in onze uitwerkingsplannen van de visie op het sociaal domein. Willen we goed kunnen voorbereiden op de participatiewet en de veranderingen die deze met zich mee brengen, dan kunnen we niet wachten tot het moment dat wet- en regelgeving definitief is vastgesteld. Wij volgen de ontwikkelingen ten aanzien van wet- en regelgeving uiteraard nauwgezet en zullen onze voorbereidingen, zo nodig, hierop afstemmen.

Financiën

Met invoering van de Participatiewet blijft het inkomensdeel en de bekostiging van de uitvoering ongewijzigd, maar het Participatiebudget ondergaat een drastische wijziging. De budgetten van WWB en WSW worden samengevoegd (en aangevuld met een klein deel vanuit de Wajong) en volledig ontschot aan de gemeente aangeboden.

Met dit ongedeeld participatiebudget zal aanzienlijk minder Rijksmiddelen naar de gemeente gaan. In 2010 ontving Zwolle bijna 30 miljoen euro, in 2015 zullen dit naar verwachting minder zijn dan 20 miljoen euro en in 2020 (op basis van de huidige doorrekeningen) ongeveer 17,5 miljoen euro.

De verdeelsystematiek is de basis voor de financiële risico analyse. Het grootste financiële risico schuilt in de wettelijke verplichtingen aan WSW-medewerkers. De opgebouwde (CAO)rechten van deze medewerkers in het verleden, maken dat de te betalen loonkosten en bijkomende kosten gemiddeld hoger zijn dan de bedragen die worden gehanteerd in de berekening van het macro landelijk ongedeeld Participatiewet.

We geven u nu inzicht in de Rijksmiddelen behorend bij de Participatiewet, maar zullen bij het uitwerken van concrete plannen denken in een integrale begroting voor het gehele Zwolse Sociaal Domein.

Communicatie

Bij de voorbereiding van deze kadernota hebben wij bezoeken gebracht aan gezamenlijk initiatieven van partners en bijeenkomsten georganiseerd met de partners in de Sociaal Domein.

De drie kadernota's Diensten in/ aan huis, Dagbesteding, Sociale wijkteams en de nota over de participatiewet zullen tegelijkertijd naar de Raad worden gezonden. Hierover zal een persbericht verschijnen.

De kadernota participatiewet "Meedoen mogelijk maken" is ter advisering voorgelegd aan de cliëntenraad SoZaWe en de WSW adviesraad. Deze adviezen met de reactie van het College wordt u separaat toegezonden.

Datum 19 mei 2013
Ons kenmerk SZ1305-0010

Vervolg

De kadernota participatiewet “Meedoen mogelijk maken” werken we, na behandeling en vaststelling in de raad nader uit waarin we verder beleggen de aanpak zoals in de visie Werken vanuit vertrouwen benoemd:

- We richten de ondersteuning efficiënter en dus goedkoper in om hiermee de financiële risico's op te vangen en ondersteuning te behouden voor inwoners die het nodig hebben.
- Waar individueel maatwerk lokaal niet te realiseren is of tot onvoldoende resultaat leidt, initiëren we schaalvoordelen door samenwerking in de regio;
- Dit voeren we uit in een samenhangende bekostiging in het sociale domein;
- We meten op outcome en maken hierover duidelijke afspraken met onze partners.

We geven in deze nota de kaders weer van waaruit we het (wettelijk) beschikbare instrumentarium in willen gaan zetten. Na vaststelling van deze kaders zal in het uitvoeringsprogramma in worden gegaan op de keuze van de inzet van de instrumenten (loonkostensubsidie, beschut werken nieuw etc.) De wijze waarop wij deze instrumenten in kunnen zetten, is afhankelijk van de uiteindelijke vormgeving van de participatiewet.

De raad zal hierover worden geïnformeerd.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

drs. H.J. Meijer, burgemeester

drs. O. Dijkstra, secretaris

Datum 19 mei 2013
Ons kenmerk SZ1305-0010

Besluit

Jaargang 2013
Nummer
Onderwerp Meedoen mogelijk maken, kadernota participatiewet

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. 19 mei 2013

besluit:

1. De kadernota participatiewet “Meedoen mogelijk maken” vast te stellen en daarmee de volgende uitgangspunten te hanteren:
2. Iedereen die een beroep doet op de gemeenschap zet zich naar vermogen in om weer zelf in het levensonderhoud te kunnen voorzien. En als dit langdurig niet mogelijk is, zet zich naar vermogen in voor zijn/haar ontwikkeling en voor de gemeenschap.
3. We zetten de zelfredzaamheid van de burger centraal en dit vraagt om een andere aanpak:
 - Regie bij de burger
 - Ondersteuning op maat
 - Eén aanpak per huishouden
 - Wijkgericht
4. Tijdelijke dienstverbanden in de WSW worden na 1-1-2014 niet meer omgezet in vaste dienstverbanden. Alle WSW-medewerkers met een vast dienstverband op 1-1-2014 behouden alle rechten en plichten conform CAO-WSW.
5. Het ongedeeld Participatiebudget kent geen doeluitkering (per medewerker) voor de WSW. We spreken daarom een reële inkoopprijs met de uitvoeringsorganisatie af in plaats van een tekortfinanciering achteraf.
6. De gemeente (ambtelijke organisatie) heeft ook zelf als werkgever een maatschappelijke verantwoordelijkheid en een voorbeeldfunctie hierbij. Waar wij onze partners (werkgevers) in de stad aanspreken op hun sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid, nemen we die zelf ook.

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

Datum 19 mei 2013
Ons kenmerk SZ1305-0010

de griffier,